

tale om en mindre tilbagegang i forhold til det, Stanisław Lubomirski kunne præstere et hundrede år tidligere.

Tabellerne omfatter halvdelen af bogen. Vi får oplysninger om udsåning, høstudbytter, tærskning og salg med priser opnået på lokale markeder. Endelig vises oprindelsen af det korn, der kom til Gdańsk og den samlede kendte eksport dertil. Blandt de afsluttende oversigter mærkes en kronologisk liste over misvækst, epidemier og troppeplyndringer, der er omtalt i kilderne, hvor årene 1705–1710 fremtræder som særlig slemme.

For en vesteuropæisk historiker har arbejdet først og fremmest interesse, fordi det fortæller om kornhandelen set fra producentens side og belyst ved hans kildemateriale. Tabellerne vil formentlig også være nyttige ved sammenlignende landbrugs- og prishistoriske undersøgelser.

JØRGEN STEEN JENSEN

JOHN IRWIN and KATHARINE B. BRETT: *Origins of Chintz. With a Catalogue of Indo-European Cotton-Paintings in the Victoria and Albert Museum, London, and the Royal Ontario Museum, Toronto.* London, Her Majesty's Stationery Office, 1970. viii, 134 s. 158 plancher. Ill. £ 5.00.

De to museer rummer tilsammen en meget betydelig del af det 17. og 18. århundredes bevarede malede indiske bomuldstøjer, hovedsagelig fra Coromandalkysten, som i en periode udgjorde en så væsentlig del af ladningerne fra Indien til Europa. Tøjerne, der blev malet og indfarvet efter en overordentlig avanceret teknik, blev anvendt som møbelbetræk, tapeter og forhæng og i klædedragten; og det understreges med rette, at de bevarede eksempler repræsenterer luksusproduktionen.

Den rigt udstyrede publikation henvender sig i første række til forskere med interesse for europæisk boligkultur og klædedragt og for de kunst- og kulturhistoriske forbindelser imellem Europa og Indien; men også for historikere er den af interesse. Alt for ofte må man som historiker savne mere håndgribelige indtryk af de handelsvarer, hvis produktionsforhold, ruter og priser med så megen møje må rekonstrueres og analyseres. Der er derfor grund til at gøre opmærksom på denne publikation, så meget mere som den foruden et omfattende billedmateriale aftrykker en række samtidige beretninger om selve produktionen ligesom den meddeler en kort, men i det hele dækkende redegørelse for disse tekstilers rolle ikke blot i handelen mellem Indien og Europa, men også inden for rammerne af periodens interasiatiske søhandel.

OLE FELDBÆK

STIG DREIJER: *Åland under stora nordiska kriget. En studie rörande förhållandena på Åland 1700–1721.* Skrifter utgivna av Ålands kulturstiftelse V. Mariehamn 1970. 213 s. Ill.

Ålandsøerne og Den store nordiske Krig fremkalder som regel associationer til de resultatløse forhandlinger, som Sverige og Rusland førte her i årene 1718–1719 og til øernes rolle som base for russiske angreb på de svenske østersøprovinser ved hjælp af zar Peters nye, effektive våben: en galejflåde af stor